

Transmission Indonesia 2021

Studiegids

Hoe verloopt de dialoog tussen moslims en christenen
in verschillende omgevingen en culturen, ondanks
etnische en religieuze verschillen?

By: Hajo Hajonides

Inhoud

- Introductie
- Discussieonderwerpen
- Historische context voor Indonesië
- Historische context voor Nederland
- Enkele getallen
- Profielen
- De transmission - videoserie
- Supporters en sponsors

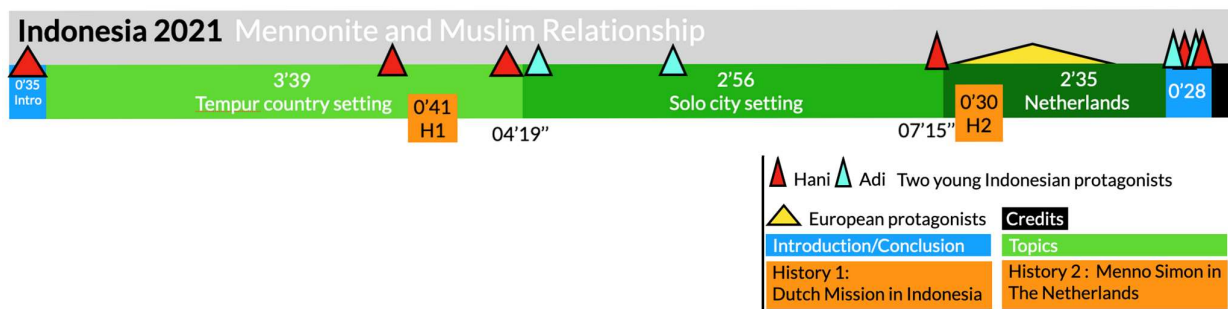
Introductie

Transmission is een reeks van vijf videoproducties van 10 minuten die in 2025 afgerond zijn, wanneer 500 jaar anabaptisme wordt gevierd. Indonesië 2021 is de tweede in die serie. Elk van de producties geeft een stem aan jonge volwassenen uit een ander continent. In elk geval worstelen ze met problemen waarmee ze worden geconfronteerd als Doopsgezinden/Mennonieten.

In deze video delen Hani en Adi hun geloofsreizen met betrekking tot de verhouding van Mennonieten (een kleine minderheid) en moslims (een grote meerderheid) in Indonesië. Hani mijmert er over hoe ze het gezicht van God ziet in de mensen (zowel moslim als christelijk) die ze ontmoet in het afgelegen dorp Tempur, hoog in de bergen van Jepara. Adi introduceert de kijker de kracht van de interreligieuze dialoog en de daaruit voortvloeiende transformatie van Solo van een stad van geweld tot een stad van vrede.

Van Indonesië springt het verhaal naar Nederland, waar de relatie tussen doopsgezinden en moslims wordt beïnvloed door een moslimminderheid. Het belangrijkste onderwerp is de segregatie in de christelijke kerk in relatie tot de gevoelens binnen moslimgemeenschappen en bij Nederlanders.

Timeline Video Transmission Indonesia 2021

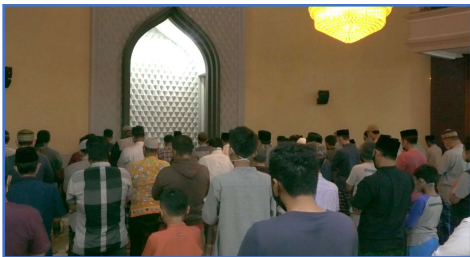
Deze studiegids is ontwikkeld om een extra dimensie te geven aan deze geloofsreizen. Canadezen, Europeanen en Indonesiërs werkten samen om deze unieke productie tot leven te brengen.

De video "Transmission Indonesia 2021" en deze studiegids zijn te vinden op:

<https://www.affox.ch/en/current-project/>

Discussieonderwerpen

Het wordt aangeraden om de video in groepsverband te bekijken, misschien zelfs twee keer, gevolgd door een discussie. Als gespreksleider kun je het gesprek begeleiden met je eigen vragen en input, maar onderstaande vragen kunnen je eventueel helpen bij dit gesprek. Je kunt natuurlijk ook zelf de vragen kiezen die je interessant vindt voor de groep. De situatie waarin je je bevindt kan verschillen van de onderwerpen die in deze video en in deze vragen worden behandeld. Kom je met nieuwe inzichten of vragen, deel deze dan gerust met de productiegroep door contact op te nemen met hajo.hajonides@ziggo.nl

1. In Indonesië vormen de christenen een zeer kleine minderheid in een Islamitisch land. Van de 276 miljoen inwoners is 86,7% moslim en 10,7% christen. In Nederland en Europa zijn de percentages tegengesteld. Hoe is de situatie in jouw land? Zijn er religieuze meerderheden en minderheden, en hoe verhouden die zich tot elkaar?

2. In Europa wordt de samenleving steeds mee seculier. Veel mensen geven aan niet meer in God te geloven en bezoeken geen kerk meer. Zou je jezelf als een gelovige beschouwen? Hoe denk je dat niet-gelovigen tot hun overtuiging komen dat God niet voor hen bestaat?

3. Zou je jezelf als een praktiserend christen of moslim beschrijven? Met andere woorden, neem je regelmatig deel aan de eredienst, een religieuze discussiegroep of andere religieuze evenementen? Wat trekt je aan om mee te doen? Welke religieuze bijeenkomsten zijn bij jou favoriet en waarom?

4. Indonesië is het grootste moslimland ter wereld. Dat heeft natuurlijk invloed op het dagelijks leven daar. Wat zijn enkele belangrijke verschillen tussen jouw situatie en de situatie in Indonesië? Is jouw religie elke dag voor jou aanwezig en op welke manier? Als jouw religie niet elke dag aanwezig is, hoe vaak heb je dan religieuze gedachten of ervaringen en wat zijn deze dan?

5. Zijn er in jouw omgeving gevoelens van angst, wantrouwen of onverschilligheid tussen de verschillende religies? Zo ja, wat valt je op aan deze gevoelens? Waar komen de gevoelens vandaan??

6. Adi stelt dat zijn moslimvrienden hopen vrede te brengen. Vrede stichten blijkt een heel menselijk verlangen te zijn, los van religie. Toch lijkt het erop dat geweld urgentie toevoegt aan relaties; tenminste in Solo was dat het geval. Is er een soortgelijke dreiging in jouw omgeving die het noodzakelijk maakt om met de andere partij in gesprek te gaan? Hoe zou je dat doen? Waarom vinden we het moeilijk om te luisteren naar mensen met meningen en overtuigingen die anders zijn dan de onze?

7. In Europa worden religieuze tradities sterk beïnvloed door cultuur en etniciteit en de verschillen kunnen groot zijn. Dit heeft geleid tot veel verschillende religieuze richtingen in Europa. In Indonesië ervaren mensen ook verschillende culturen en etniciteit, maar het lijkt erop dat de gedeelde (moslim)religie hen eenheid geeft. Wat is jouw situatie met betrekking tot cultuur, etnische verschillen en religieuze tradities? Op welke manieren versterken of verzwakken ze het samenleven??

8. Angst voor een andere religie heeft meestal zijn wortels in geschiedenis, cultuur en misverstanden tussen mensen. Praat over deze wortels in je eigen situatie. Hoe kunnen mensen deze barrières overwinnen? Denk aan kleine stapjes.

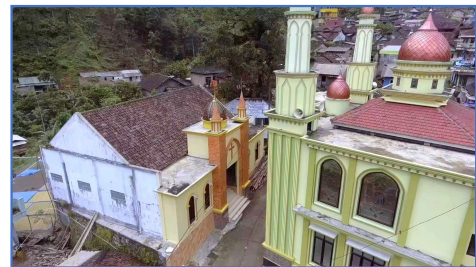
9. PONIYAH, de eerste christen in Tempur, had het moeilijk om haar christelijke geloof te vinden en te uiten. Deel iets over jouw weg naar je geloof.

10. PONIYAH was een verschoppeling, zelfs voor haar man. Hoe reageren mensen in je omgeving als je aangeeft gelovig te zijn?

In 1986 bekeerde Suwadi (de echtgenoot van PONIYAH) zich tot het christendom. Hij vond zijn geloof in Mattheüs 5 en Johannes 14:6. Wat is het Bijbelse anker in jouw geloof?

11. Moslims en christenen in Tempur hielpen elkaar bij het bouwen en renoveren van hun gebedshuizen. Zijn er soortgelijke projecten in jouw gemeenschap, en zo niet, zou je naar dergelijke projecten willen streven? Kun je echte (lokale) projecten bedenken die mensen van verschillende religies bij elkaar zouden brengen?

12. Hani koos ervoor doopsgezind te zijn vanwege het standpunt van de kerk over vrede. Welke factoren hebben jou geholpen bij het kiezen van jouw religie?

13. Adi zegt dat de stad Solo (Surakarta) de basis was van ongeveer 30 islamitische milities en in 1998 leidden ernstige rellen in Solo tot het verlies van duizenden levens. Waarom denk je dat religieuze milities opkomen en voor een gewelddadige aanpak kiezen? Wat voor soort mensen zijn lid van deze milities; wat is hun achtergrond? Zijn er andere manieren om hun zorgen en gevoelens aan te pakken?

14. Paulus Hartono, een doopsgezinde predikant in Solo, zei: "We voeren analyses uit en bereiden strategieën voor om vrede in de stad op te bouwen. Aanwezig zijn op de locatie waar we nodig zijn is erg belangrijk. We werken eerlijk, oprecht en bedachtzaam aan het opbouwen van een interreligieuze dialoog om verandering teweeg te brengen." Paulus startte veel interessante projecten. Zou een dergelijke aanpak, zoals een bibliotheek voor christenen en moslims, in jouw situatie werken? Waarom of waarom niet?

15. Hani zegt dat het opbouwen van een duurzame vrede een lange termijn commitment vereist. Hoe houden we de moed om door te gaan ondanks teleurstellingen en tegenslagen? Hoe kunnen we ons inzetten voor zo'n lange termijn verbintenis?

16. Annegreet (een Nederlandse doopsgezinde predikant) vertelt over de secularisatie in Nederland en ook in Europa. Is dat proces gaande in jouw land? Is dat een richting waar je blij mee bent? Een punt in de Nederlandse discussie is het gebrek aan integratie van minderheden in die samenleving. Hoe is de situatie in jouw omgeving? Wat zou daar aan gedaan kunnen worden??

17. Hoewel in veel delen van de wereld moslimradicalisme wordt gevreesd, suggereert Matthijs dat Europa minder terrorisme of geweld kent, maar dat de moslims in Europa wel het gevoel hebben dat hun cultuur wordt ondergesneeuwd door de nationale cultuur. Ook hebben sommige Nederlanders het gevoel dat hun cultuur aan het veranderen is. Herken je dit? Is dit de situatie in jouw context en wat kunnen de toekomstige gevolgen zijn? Leg uit hoe je de situatie ziet waarin je leeft.

18. Annegreet stelt voor om net dat stapje extra te doen om het integratievraagstuk aan te pakken. Hoe zou die extra stap eruit kunnen zien?

19. Adi eindigt met: "Heb je naaste lief als jezelf", en hij stelt daarna de meest indringende vraag: "Leven we daarnaar?" Wat is jouw reactie??

20. Hani eindigt met: Er is maar een kleine portie gember nodig in dezelfde kop koffie om een heerlijke nieuwe smaak te creëren! Wat vind je van deze conclusie?

Historische context voor Indonesië

Javaanse doopsgezinde kerk, Gereja Injili di Tanah Jawa

Drie stromen van het kerkelijk leven vloeien samen in de Javaanse Doopsgezinde Kerk, die zich Gereja Injili di Tanah Jawa (GITJ) noemt.

De eerste stroom is van de Nederlandse Doopsgezinde Zending, opgericht in Nederland in 1847, die in 1851 haar eerste missionarissen, Pieter en Wilhelmina Jansz, naar Java stuurde. De eerste doopsgezinde missiegemeente in Nederlands-Indië (nu Indonesië) werd gevormd in de kustplaats Jepara, aan de westelijke voet van de berg Muria, toen de eerste gelovigen in 1854 werden gedoopt door Pieter Jansz.

De tweede stroom wordt vertegenwoordigd door een Gereformeerde gemeente, begonnen in Kayuapu aan de zuidelijke voet van de berg Muria, onder leiding van missionaris Hoezoo van de NZG--Nederlandsch Zendelingen Genootschap.

De derde stroom is een krachtige, inheemse, Javaanse christelijke beweging, onder leiding van Ibrahim Tunggal Wulung. Hij was een telg van de koninklijke familie van Solo in Midden-Java en hij werd een kluisenaar mysticus op de berg Kelut in Oost-Java.

Uiteindelijk, aan het begin van de twintigste eeuw, werden deze drie stromen verenigd tot één familie van gemeenten onder leiding en zorg van de Nederlandse Doopsgezinde Zending, met missionarissen uit Nederland, Rusland en later Duitsland en Zwitserland.

De onafhankelijkheid van Indonesië bood de kerken de mogelijkheid zich te ontwikkelen en te groeien, zij het niet zonder strijd. Uiteindelijk konden ze met hernieuwde hulp van Europeanen en het Noord-Amerikaanse Mennonite Central Committee (MCC) een van de missieziekenhuizen nieuw leven inblazen en vele scholen heropenen en andere beginnen, waaronder één en later een tweede theologische school in Pati. De kerk groeide zeer snel, zij het in een overwegend islamitische context. In de jaren negentig leed de synode aan een schisma, die na enkele jaren werd genezen. Nu bestaat de GITJ-synode uit 114 volwassen gemeenten, veel gemeenten in oprichting en zo'n 45.000 gedoopte leden.

De video neemt de kijker mee naar Tempur, een klein dorpje aan de voet van de berg Muria. In dit dorp is een kleine doopsgezinde gemeenschap geïntegreerd in een grote moslimgemeenschap. Kerk en moskee staan recht tegenover elkaar en beide gemeenschappen helpen elkaar waar nodig. Het is een gelukkige en harmonieuze gemeenschap.

Muria Mennonitische Christelijke Kerk in Indonesië, Gereja Kristen Muria Indonesia

Net als GITJ is de Muria Mennonitische Christelijke Kerk in Indonesië ofwel de Gereja Kristen Muria Indonesia (GKMI) lid van de Mennonite World Conference (MWC). De kerk meldt 56 gemeenten en meer dan 17.600 leden die op Java, Bali, Sumatra en Kalimantan wonen.

GKMI begon als een inheemse christelijke beweging, geïnitieerd door een Chinees-Indonesisch echtpaar met de naam Tee Siem Tat en Sie Djoen Nio. Dit gebeurde in het begin van de twintigste eeuw in de stad Kudus in het noorden van Midden-Java. De groep identificeerde zich met de doopsgezinde familie van kerken toen de eerste gelovigen in december 1920 de doop zochten bij Russische doopsgezinde missionarissen die werkten onder de Doopsgezinde Zending in de regio Muria.

Deze groep organiseerde zich in 1925 onder de Nederlandstalige naam Chineesche Doopsgezinde Christengemeente en werd in 1927 erkend door de regering van Nederlands-Indië. In de jaren veertig waren er een half dozijn gemeenten gevormd, waarin ook groepen Chinees-Indonesische gelovigen waren opgenomen, die tot geloof waren gekomen door het werk van de doopsgezinde missionarissen die voornamelijk onder de Javaanse bevolking in het gebied werkten. Ze gebruikten soms ook de Chinese naam Tiong Hwa Kie Tok Kau Hwe (Chinese Christelijke Kerk). In 1948 organiseerden ze zich in een synode genaamd Khu Hwee Muria. In 1958 veranderden ze de naam van de synode in Persatuan Gereja-Gereja Kristen Muria Indonesia (Union of Muria Christian Churches of Indonesia).

De GKMI ontstond in Chinees-Indonesische gemeenschappen in de steden rond de berg Muria, een oude vulkaan langs de noordkust van Midden-Java. Sinds 1960 heeft het zich buiten het Muria-gebied verspreid en in andere etnische groepen op de vier belangrijkste eilanden van West-Indonesië.

De video toont de GKMI kerk van Paulus Hartono in Solo (Surakarta). Solo is altijd een trotse stad geweest. Honderden jaren lang diende het als de thuisbasis van het islamitische Mataram-koninkrijk. Solo staat ook bekend om batik, koninklijke tradities en culturele festivals.

Maar Solo heeft nog een andere reputatie als 'stad met een kort lontje'. Het was een centrum van de beruchte rellen in de periode tussen 1911 en 1999. Tegen het einde van de 20e eeuw waren de rellen sterk gericht op de Chinese Javanen en hadden ze een diepe impact op de leden van de GKMI. Ook nu nog staat Solo bekend als broedplaats voor extremistische netwerken, waaronder Jamaah Islamiyah, een aan Al Qaida gelieerd netwerk in Zuidoost-Azië. Solo-gebaseerde islamitische groepen hadden banden met de christelijk-islamitische oorlogen in 1997 tot 2001, de bomaanslagen op Bali van 2002 en 2005, de bomaanslag in het Marriott Hotel in Jakarta en meer. De stad zelf, kreeg de afgelopen jaren te maken met religieuze en sektarische aanvallen.

De afgelopen jaren is er veel werk verzet aan vredesinitiatieven in Solo. Paulus Hartono, een doopsgezinde predikant, zette samen met de commandant van het Hezbollah Front, Yanni Rusmanto, de eerste stappen voor een vreedzame samenwerking. De weg naar vrede was hobbelig, maar uiteindelijk vonden ze vriendschap, begrip en vertrouwen. De Perdamaiaanse vredesbibliotheek die in de video wordt genoemd, is opgezet om christelijke en moslimstudenten met elkaar in contact te brengen en vredesdiscussies en activiteiten te starten.

Indonesische christelijke gemeente, Jemaat Kristen Indonesia

De jongste doopsgezind gerelateerde kerk in Indonesië is Jemaat Kristen Indonesia (JKI). Deze kerk werd in 1984 gesticht door Adi Sutanto als een afsplitsing van de GKMI. Deze kerk heeft een charismatische en evangelische aanbiddingsstijl. JKI bestaat uit 325 kerken met ongeveer 40.000 leden. De kerken zijn voornamelijk geconcentreerd op Java, in steden en dorpen met de grootste kerk in Semarang. Er zijn ook zes gemeenten in Zuid-Californië en één in Nederland.

Historische context voor Nederland

Veel christenen in de wederdoperstraditie noemen zichzelf Mennonieten, naar hun invloedrijke leider Menno Simons. Hij werd geboren omstreeks 1496 in het Nederlandse (Friese) dorp Witmarsum. In 1524 werd hij katholiek priester in het nabijgelegen dorp Pingjum. Menno Simons scherpte zijn geloof aan door de Bijbel te lezen, hij verliet de katholieke kerk en begon de dooperse principes te prediken.

In 1535 probeerden sommige anabaptisten Gods koninkrijk op aarde te vestigen met extreem geweld, wat werd beantwoord met nog meer geweld tegen hen. Maar voor Menno Simons waren geweldloosheid en weerloosheid essentiële begrippen. Zijn belangrijkste geschrift was: *'Een fundamentele leerstelling uit het woord van de Heer'*. In de donkerste periode, toen de vervolging op het

hoogste niveau was, nam Menno Simons de leiding van de bedreigde gemeenten en loodste hen door moeilijke tijden. Ook in latere jaren werden de doopsgezinden zwaar vervolgd en vluchtten velen van hen naar Polen en vandaar naar Oekraïne, Canada, de Verenigde Staten en verder.

Tegenwoordig zijn er in Nederland ongeveer 5.000 volgelingen van Menno, in ongeveer 100 gemeenten. Ze noemen zichzelf Doopsgezinden. Zij zijn lid van de Algemene Doopsgezinde Sociëteit (ADS). De Nederlandse Doopsgezinden zijn wereldwijd actief in allerlei werkgroepen en proberen op zoveel mogelijk plekken in de wereld goede werken te brengen.

In de jaren vijftig nam het aantal moslims in Nederland toe door immigratie uit Indonesië. De eerste (houten) moskee werd in 1951 in Balk in Friesland gebouwd door een groep Molukse ex-KNIL-militairen. De eerste stenen moskee, de Mobarak-moskee in Den Haag, werd gebouwd in 1955.

In de jaren zestig kwamen tienduizenden Turkse en Marokkaanse gastarbeiders naar Nederland om in de Nederlandse industrie te werken. In de jaren zeventig en tachtig kregen veel gastarbeiders gezelschap van hun families. De gedachte aan een spoedige terugkeer naar hun vaderland

vervaagde toen de gastarbeiders samen met hun gezinnen een plaats zochten in de Nederlandse samenleving. Ze zochten ruimte voor hun religieuze activiteiten en het aantal moskeeën nam snel toe. De eerste moskeeën waren vaak 'huiskamer-moskeeën' en later werden bedrijfspanden, scholen en verenigingsgebouwen gehuurd of gekocht.

In 1975 werd de voormalige kolonie Suriname onafhankelijk. In 1980 maakten 300.000 Surinamers gebruik van de mogelijkheid om zich in Nederland te vestigen. Ongeveer 10 procent van de Surinamers in Nederland is moslim, afkomstig uit India of Java.

Niet alleen gastarbeid en gezinshereniging leidden tot een groei van de moslimbevolking. Vanaf eind jaren tachtig is hun aantal toegenomen door een groeiende stroom vluchtelingen en asielzoekers uit het Midden-Oosten. Deze groep bestaat voornamelijk uit Irakezen, Syriërs, Afghanen en vluchtelingen uit voormalig Joegoslavië.

Omdat men dacht dat de immigranten uiteindelijk terug zouden keren naar hun oorspronkelijke land, werd er niet veel aandacht besteed aan de integratie van deze mensen in de grotere Nederlandse samenleving. Dit leidde tot een aantal geïsoleerde groepen binnen de Nederlandse samenleving, waar de eigen taal nog wordt gesproken, de thuis-tradities blijven bestaan en waar het onderwijs door taalverschil achterblijft bij het reguliere onderwijs. Dit heeft tot veel frustratie geleid, vooral bij de tweede en derde generatie, die hun identiteit zochten in de tradities en levenswijzen van hun ouders.

Het onderlinge begrip tussen de verschillende bevolkingsgroepen in het land kwam zwaar onder druk te staan. En dit is de situatie van vandaag. Zowel de immigranten als de meer gevestigde Nederlandse bevolking vrezen voor hun tradities en hun manier van leven. Er zijn veel initiatieven om de verschillen te overbruggen, maar het onderlinge wantrouwen is groot.

Enkele getallen :

Religie in Indonesië

Totale bevolking 2021: 276.4 miljoen:

- Islam (86.7%)
- Protestantisme & overige Christenen (10.7%); Ongeveer 108.000 Mennonieten
- Katholicisme (3.12%)
- Hindoeïsme (1.74%)
- Boeddhisme (0.8%)
- Confucianisme (0.03%)

Religie in Nederland

Totale bevolking 2021: 17.4 miljoen:

- Geen Religie (54.1%)
- Protestantisme & overige Christenen (20.7%). Ongeveer 5.000 Doopsgezinden
- Katholicisme (20.1%)
- Islam (5.0%)

Religie in wereld

- Het christendom is wereldwijd de snelst groeiende religie. Tegenwoordig noemen ongeveer 2,3 miljard mensen op aarde zichzelf christenen.
- Islam is nummer twee. Momenteel zijn er bijna 1,8 miljard moslims in de wereld.
- Met meer dan 950 miljoen volgelingen is het hindoeïsme de op twee na grootste religie ter wereld, voornamelijk in India.
- Wereldwijd noemen 658 miljoen mensen zichzelf niet-religieus of agnostisch en 138 miljoen atheïsten.

Profielen

Hani Yopitha is een lid van de Mennonite church in Jepara.

Poniyah is de eerste christen in het noordelijke dorp Tempur.

Suwadi is de echtgenoot van Poniyah en de administrateur van de Mennonite church in Tempur. Hij is de jongere broer van de beheerder van de moskee.

Mariyono is de burgemeester van Tempur.

Danang Kristiawan is de mennonite pastor in de GITJ-kerk in Jepara. Daarnaast is hij directeur van de vredescommissie van GTIJ en docent aan het Mennonite Seminary. Danang organiseert onder meer gemengde moslim-christelijke zomerkampen en regelt "Live-in" arrangementen waarbij jonge moslims bij een christelijk gezin wonen en vice versa. Hij heeft ook onderzoek gedaan in het kleine stadje Tempur, waar de moslim- en christelijke gemeenschap harmonieus samenleven en zelfs elkaars feestdagen vieren.

Adi is een lid van de Mennonite church in Solo.

Paulus Hartono is de mennonite pastor bij de GKMI kerk in Solo en directeur van de Mennonite Diakonia Service (MDS). Paulus heeft veel initiatieven genomen op het gebied van de christelijk-islamitische dialoog. Zijn meest opmerkelijke prestatie is dat hij een nauwe samenwerking tot stand bracht tussen de lokale Hezbollah-militie en de Mennonite Church. Over dit proces schreef Paulus een interessant boek: "De radical Muslim and Mennonite". Samen voeren zij projecten uit, met name op het gebied van praktische noodhulp en het organiseren van vredestrainingen voor gemengde groepen moslims en christenen.

Dian Nafi is het hoofd van de Al-Mu áyyat Islamic boarding school

Setyawan Adi werkt als bibliothecaris van de Perdamaian Peace Library

Aldi Rizky is een student aan de Al-Mu áyyat Islamic Boarding school.

Annegreet van der Wijk is de doopsgezinde predikant van de Doopsgezinde Gemeente Bussum-Naarden

Hanneke Poorta is een lid van de Doopsgezinde Gemeente Bussum-Naarden.

Janneke Priester is een lid van de Doopsgezinde Gemeente Bussum-Naarden.

Matthijs Hajonides is een lid van de Doopsgezinde Gemeente Bussum-Naarden.

Laura Wiskerke is een lid van de Doopsgezinde Gemeente Bussum-Naarden.

De Transmission video serie

Producer Max Wiedmer, een Zwitserse doopsgezinde van het video-, film- en multimediebedrijf, Affox, ontwikkelde samen met Hajo Hajonides, een Nederlandse doopsgezinde, van het International Menno Simons Center, een videoproject ter herdenking van de eerste wederdopersdoop in Zürich, in 1525. Naast andere festiviteiten die in Europa worden georganiseerd, produceren de twee partners tussen 2020 en 2024 elk jaar een korte video. Elke video behandelt een onderwerp dat de mennonieten over de hele wereld na aan het hart ligt. Om de mondiale dimensie te benadrukken, worden de video's in verschillende landen opgenomen.

Deze video's zijn bedoeld voor gebruik in workshops, discussiegroepen, zondagsscholen, enzovoort. De video's zijn in meerdere talen ingesproken of ondertiteld, waardoor ze breed toepasbaar zijn. Bij elke titel hoort een studiegids met achtergrondinformatie over het land waar de opnamen zijn gemaakt en over het onderwerp zelf. De handleidingen bevatten vragen die als basis voor discussie kunnen dienen.

In 2020 werd de eerste video geproduceerd, over het onderwerp 'vrijheid van geloof'. Deze film is opgenomen in Ethiopië en gaat over de Meserete Kristos-kerk in Ethiopië, die zwaar werd onderdrukt tijdens het totalitaire communistische regime in het land. Ondanks die onderdrukking groeide de kerk - een indrukwekkende ontwikkeling.

De videoserie van Transmission is te vinden op de website van de Mennonite World Conference (MWC): <https://mwc-cmm.org/> Zoek: „Transmission“ en op: <https://www.affox.ch/en/current-project/>

Project supporters

De productiegroep dankt de partners en de vele anderen die deze video mogelijk hebben gemaakt.

Partners

AFHAM, Association Française d'Histoire Anabaptiste-Mennonite: <https://histoire-menno.net/>

AMBD, Arbeitsgemeinschaft Mennonitischer Brüdergemeinden in Deutschland e.V.; <https://ambd.de/>

Anabaptist Mennonite Network: <https://amnetwork.uk/>

IMSC, Internationaal Menno Simons Centrum: www.mennosimonscentrum.nl/Imsc_English_site

Mennonite Church Canada International Witness: <https://www.mennonitechurch.ca/international-witness>

Mennonite World Conference, een instelling van aan wederdopers gerelateerde kerken die het 500 jarig bestaan viert in 2025.

Sponsors

Affox AG, Zwitserland

Anabaptist Mennonite Network, Groot Brittannië

Horsch-Stiftung, Duitsland

Internationaal Menno Simons Centrum, Nederland

Doopsgezinde Stichting DOWILVO, Nederland

Stichting het Weeshuis van de Doopsgezinde Collegianten De Oranjeappel, Nederland

Fonds van de Doopsgezinde Gemeente Zuid-Limburg, Nederland

Commissie Indonesië, Nederland